

VELKOMMEN TIL SPORENE I TIRSLUND PLANTAGE

Du kan vælge mellem tre ruter. Den gule på 2,9 km, den røde på 2,8 km og den blå på 0,5 km. Alle ruter starter ved P-pladsen og kan kombineres.

1 PLANTAGEN

Tirslund Plantage er anlagt i 1891 og er Det danske Hedeselskabs 25-års jubilæumsplantage. Plantagen er på ca. 50 hektar og ejes af et aktieselskab, som senere blev ændret til et anpartsselskab. Aktieselskabet blev stiftet i sommeren 1891 og den første bestyrelse bestod af Hedeselskabets stifter E. Dalgas, højskoleforstanderen fra Askov L. Schrøder, Herredsfuldmægtig C. H. Hansen, proprietær F. Momsen og gårdejer P. Holst. I dag ejes plantagen stadig af et anpartsselskab, hvor anpartshaverne har lokale rødder og skovdriften varetages af Hede-Danmark.

2 TIRSLUNDSTENEN

Tirslundstenen er en af Danmarks største vandreblokke. Den er ca. 16 m i omkreds og har en højde på 3,5 m. Der er mange sagn og myter knyttet til Tirslundstenen, der blev fredet tilbage i 1832. Øverst på stenen er indhugget en fugl, som kan være en kultisk helleristning fra yngre jernalder, men det kan også være et falsum fra nyere tid. Både før og efter fredningen har flere forsøgt at udnytte den store sten. En af de første var formentlig Harald Blåtand, der ville have stenen som runesten i Jelling. Vi ved ikke, om det lykkedes Harald Blåtand at flytte den et stykke af vejen mod Jelling. I slutningen af 1700-tallet forsøgte præsten i Brørup, efter sigende, at bortsprænge Tirslundstenen med krudt, så der nu mangler et stykke i toppen. I 1891 havde E. Dalgas planer om en indskrift på stenen til minde om Hedeselskabets 25 års jubilæum. I stedet blev der anlagt en mindehøj i plantagen.

3 FESTPLADS OG MINDEHØJ

I plantagen ligger en festplads og en stensat mindehøj. Anlægget blev indviet i 1895 til minde om både Hedeselskabet og E. Dalgas, der døde året før. På mindehøjen står der to sten, hvor den ene har et brystbillede i bronze af Dalgas. Det er det første mindesmærke, der blev rejst

for ham. Festpladsen er indrettet med tilskuerpladser i trappeform og en bombastisk stensat talerstol modsat mindehøjen.

4 LANDSKABET

Tirslund Plantage ligger højt i landskabet på den sandende del af Holsted Bakkeø. I 1800-tallet var det en øde hedeeegn med lynn, lave egekrat og vide udsigter, hvor Tirslundstenen har ligget frit fremme.

5 GRAVHØJE

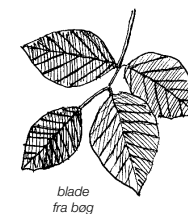
Der findes tre fredede gravhøje i Tirslund Plantage, og endnu flere i plantagens omgivelser. Gravhøjene er sandsynligvis fra sen bondestenalder eller bronzealderen (2800-500 f.Kr.). De mest markante høje i plantagen ligger ca. 200 meter sydvest for Tirslund-stenen. Den ene er ca. 30 meter i omkreds og 3 meter høj, mens den anden måler ca. 18 meter i diameter og 2 meter i højden.

6 JORDDIGER

I og omkring Tirslund Plantage er der en del jorddiger, der fortæller historien om skiftende driftsformer og ejerforhold. Hele vejen rundt om skoven er der et fredskovsdige, som skulle beskytte skovens opvækst mod omstrejfende kreaturer.

7 FREDET EGEKRAT

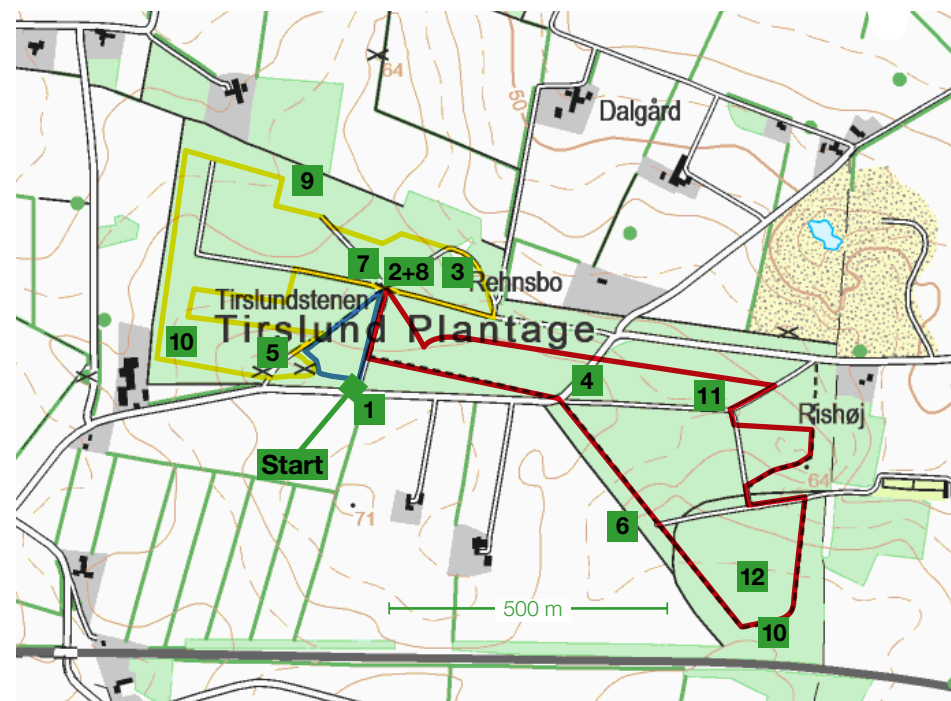
Da Tirslundstenen blev fredet i 1832, blev egekrattet i en radius på 40 meter fra Tirslundstenen også

fredet. Der står i fredningsteksten at "Alle fremtidige ejere af jordlodden forpligter sig til at bevare stenen uforstyrret, ligesom det omliggende egekrat ej heller må forulempes". Samtidigt er der tinglyst offentlig adgang til det fredede område.

8 EGELUNDEN

Før stormen i efteråret 2013 var arealet dækket af store ædelgraner og enkeltstående ege. I anledning af plantagens 125 års jubilæum i 2016 blev der plantet 25 nye løvtræer. Arealet bevares lysåbent med enkeltstående træer og græs i bunden.

Se efter den gule folderkasse – her starter sporet

Ruten er på sporet afmærket med gule, røde og blå trekanter på pæle

9 NATURLIG UDVIKLING EFTER STORMEN I 1999

Orkanen i 1999 var meget hård ved skovens træer. Kun de mest robuste træer stod tilbage. I dette skovbillede ses hvordan lærk, eg og bøg overlevede. Siden 1999 har området fået lov til at udvikle sig naturligt, og det ses tydeligt hvordan næste generation af træer er på vej. Især ædelgran klarer sig fint i skyggen af de store træer.

10 GAMLE LØVTRÆER

I Tirslund Plantage værnes der om de gamle løvtræer. Løvtræerne udgør skovens skelet og det er også her, der er gode muligheder for, at finde et spættehul eller en tønder svamp på en af de udgåede træer, som efterlades til naturligt forfald.

Disse bøgetræer er plantet i 1943 og er nogle af skovens ældste træer.

11 SKOVENS STØRSTE TRÆ

Skovens største træ er en Douglasgran, som blev plantet omkring 1955. Træet har en højde på ca. 25 meter og måler i brysthøjde 60 cm i diameter. Douglasgran stammer oprindeligt fra det nordvestlige USA. Tømmeret fra Douglasgran er værdifuldt og bruges blandt andet til gulve.

12 DOUGLASGRAN

Douglasgran trives rigtig godt i Tirslund Plantage. I disse bevoksninger er de flotteste træer udvalgt som hovedtræer. Hovedtræerne er blevet stammet op. Grenene er savet af i op til 6-7 meters højde. På denne del af stammen vil tømmeret være knastfrit, hvilket er særligt værdifuldt.

© Kort & Matrikstyrelsen (G. 21-01)

Sporene i Tirslund Plantage ligger mellem byerne Brørup og Holsted.

Adressen på P-pladsen er Tirslundvej 40C, 6650 Brørup. GPS-kordinater til startsted er: 55.4890; 8.9581

PRAKTISKE OPLYSNINGER

Du er gæst i en privat skov. Derfor bør al færdsel foregå hensynsfuldt og på stier og veje. Hunde skal holdes i snor. Sporet kan i perioder være lukket på grund af jagt. Hvis der er jagt, er der sat skilte op. Hold derfor øje med skiltene.

KONTAKTPERSON

Formand for Tirslund Plantage, Jørgen Larsen 52 37 90 87.

Projekt „Spor i Landskabet“ åbner markerede spor i hele landet

Projektet har følgende samarbejdspartnere:
Danmarks Jægerforbund, Danmarks Naturfredningsforening,
Dansk Skovforening, Friluftsrådet, Kommunernes Landsforening,
Landbrug & Fødevarer, Landdistrikternes Fællesråd, Naturstyrelsen.

Støttet af Nordea-fonden og Miljøministeriet.

Tekst: Sally Huntingford
Tegninger: Michael Pedersen

**NORDEA
FONDEN**
Vi støtter gode liv

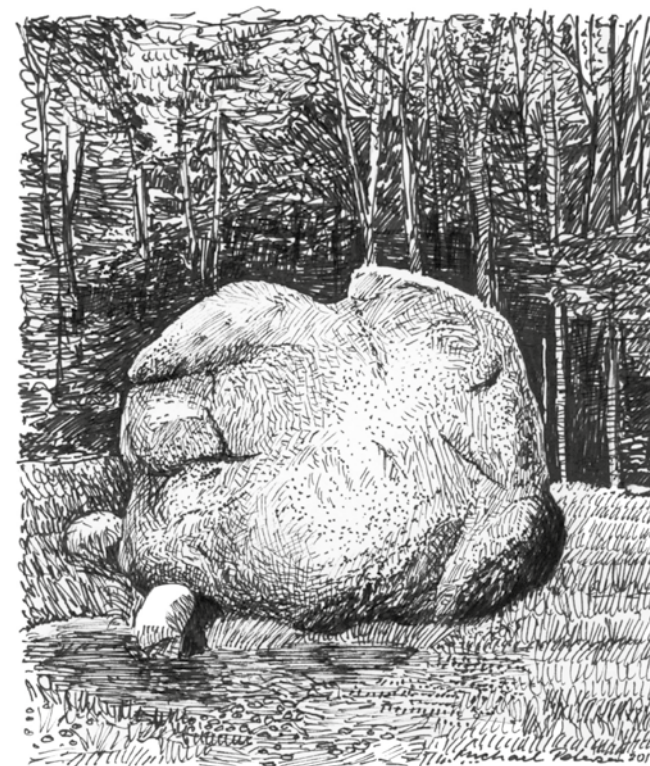
Yderligere oplysninger om „Spor i Landskabet“ fås hos:
Landbrug & Fødevarer, Axelstorv 3, 1609 København V
E-mail: spor@lf.dk

WWW.SPOR.DK

SPOR0543 . www.artegrafix.dk . 4/2017

Sporene i Tirslund Plantage

Tirslund Plantage

**SPOR I
LANDSKABET**

KORTSIGNATURER - RUTEKORT

—	Levende hegn	—	Jorddige
—	Jernbane	Sti
—	Vej	==	Markvej
—	Rute		

4 Henvisning til forklaring